

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. d) – 4 iulie 2014
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÉTEL

(30 pont)

A. Az alábbi esetekkel kapcsolatban írják a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt. Csak egyetlen helyes válasz van.

1. A terminus szerkezetében a terjedelem jelenti:
  - a. a szót vagy szócsoporthoz ami kifejezi
  - b. a terminus tartalma
  - c. a terminus vonatkozását, vagyis a tárgyak összessége amelyekre vonatkozik
  - d. a terminus jelentését vagyis a tárgyak tulajdonságait, amelyekre vonatkozik
2. A *deduktív érv* terminusa a tartalom szempontjából:
  - a. negatív terminus
  - b. összetett terminus
  - c. relatív terminus
  - d. elvont terminus
3. A *folytonosság* és a *megszakítottság* fogalmai az alábbi viszonyban állnak:
  - a. ellentétes
  - b. alárendelt
  - c. ellentmondó
  - d. metsző
4. Egy egyetemesen tagadó kijelentés az alábbi kijelentés:
  - a. Az emberek többsége nem fogad el kompromisszumot.
  - b. Minden fiatal szereti a kirándulást.
  - c. A legtöbb diák gyakorol valamilyen sportot.
  - d. Senki sem mindentudó.
5. A „Azok a diákok akik jók matematikából kedvelik az informatikát” kijelentés, logikai predikátuma a következő:
  - a. kedvelik
  - b. kedvelik az informatikát
  - c. jók
  - d. jók matematikából
6. Az SiP kijelentés igazságából, következik az SeP kijelentés hamissága az alábbi viszony alapján:
  - a. ellentmondó
  - b. alárendelő
  - c. alárendelt ellentétes
  - d. ellentétes

18 pont

B. Adott a következő két szillogisztikus módozat: eao-2, aee-4

a) Írják le a megadott szillogisztikus módozatoknak megfelelő következtetési sémát, és szerkesszenek a természetes nyelven egy szillogizmust, mely megfelel a két következtetési séma valamelyikének. **8 pont**

b) Ellenőrizték a Venn-diagramm módszerével a két szillogisztikus módozat valamelyikének érvényességét, pontosítva az érvényességgel kapcsolatos megállapítást. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Adottak a következő mondatok:

1. *Minden nem újrhasználható erőforrás kimeríthető.*
2. *Némely vakmerő ember nem óvatos.*
3. *Némely elmélet az Univerzumról hamis.*
4. *Egyetlen elhamarkodott tevékenység sem hatékony.*

A. Pontosítsák a 2. mondat formuláját. **4 pont**

B. Alkossák meg természetes és formális nyelven a 3. mondat alárendelt ellentétesét és a 4. mondat alárendeltjét. **6 pont**

C. Alkalmazzák a megfordítás és az átalakítás műveletét természetes és formális nyelven egyaránt, levezetve a 1. és 4. mondatok helyes megfordítottját és átalakítottját. **10 pont**

D. Magyarazzák meg röviden, hogy a 2. mondat miért nem fordítható meg helyesen. **6 pont**

E. Ábrázolják az Euler-diagram segítségével az 3. kategorikus kijelentést. **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljanak az alábbi elvárásokra:

1. Határozzák meg az *szofizma* fogalmát. **4 pont**

2. Soroljon fel két következtetési típust, figyelembe véve a logikai helyesség kritériumát. **6 pont**

3. Alkossanak természetes és formális nyelven egyaránt egy, két premisszából álló helyes érvelést, mely a következő kijelentést támasztja alá. „*Némely diák nem díjazott.*” **10 pont**

4. Adott a következő meghatározás:

A gyerekek az élet virágai.

a. Nevezze meg a meghatározás egy olyan szabályát, amelyet megsért az adott meghatározás. **2 pont**

b. Soroljon fel két, az a. pontban említettől eltérő meghatározási szabályt, és alkosson egy-egy meghatározást, amely az adott, helyességre vonatkozó szabályokat megsérti. **8 pont**